

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران

مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۱۳ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل در اجرای مواد ۴، ۵، ۶، ۸، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۶ آئین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران (مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار) در ۲۰ فصل، ۱۴۳ ماده (با لحاظ مواد مکرر) و ۶۰ تبصره در تاریخ ۱۳/۰۹/۱۳۸۹، اصلاحیه‌های مورخ ۱۰/۱۰/۱۳۹۰، ۰۴/۰۶/۱۳۹۱، ۲۱/۱۰/۱۳۹۲، ۰۲/۰۴/۱۳۹۴، ۱۹/۱۲/۱۳۹۴ و ۲۸/۰۴/۱۳۹۶ و ۱۴/۰۹/۱۳۹۶ و ۱۳/۰۳/۱۳۹۷ و ۲۴/۰۵/۱۳۹۷ و ۰۸/۰۶/۱۳۹۷ و نیز الحاقیه‌های مورخ ۰۴/۰۴/۱۳۹۰ و ۰۴/۰۸/۱۳۹۲ و ۱۰/۰۵/۱۳۹۷ و ۲۵/۰۷/۱۳۹۷ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید

فصل اول - تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱: اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و آئین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

۱- **بازار عادی:** یکی از بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات عادی اوراق بهادار براساس مقررات مربوط، انجام می‌شود .

۲- **بازار معاملات عمده:** یکی از بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات عمده اوراق بهادار براساس مقررات مربوط، انجام می‌شود .

۳- **بورس:** بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) است .

۴- **توقف:** جلوگیری از انجام معامله یک ورقه بهادار تا حداکثر ۵ روز کاری

۴ مکرر- **تقلب:** هرگونه اظهار و اعلام خلاف واقع یا کتمان تمام یا بخشی از حقیقت یا ارائه اطلاعات، اسناد یا گزارش جعلی یا خلاف واقع؛

۵- **تعلیق:** جلوگیری از انجام معامله یک ورقه بهادار به مدت بیش از ۵ روز کاری

۶- **حجم سفارش:** تعداد ورقه بهاداری است که در قالب یک سفارش، وارد سامانه معاملاتی می‌شود .

۷- **حراج پیوسته:** شیوه‌ای است که براساس آن، به محض تطبیق قیمت سفارش‌های وارد شده به سامانه معاملاتی، معامله انجام می‌شود .

۸- **حراج ناپیوسته (Auction):** شیوه‌ای است که براساس آن، پس از ورود سفارش‌ها به سامانه معاملات، معامله براساس قیمت نظری گشایش (TOP) انجام می‌شود .

۹- **دامنه نوسان روزانه قیمت:** دامنه نوسان قیمت اوراق بهادار قابل معامله در بورس است که نسبت به قیمت مرجع تعیین می‌شود و ورود سفارش‌ها در هر روز صرفاً در این دامنه قیمت، مجاز است .

۱۰- دستورالعمل پذیرش: دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران مصوب هیأت مدیره سازمان است .

۱۱- سفارش متوقف (Stop Order): سفارش غیرفعالی است که فعال شدن آن در مورد سفارش‌های خرید، زمانی است که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن بیشتر شود و در مورد سفارش‌های فروش، زمانی است که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن کمتر شود .

۱۲- سهام پایه: عبارت از مجموع تعداد سهام ثبت شده ناشر پذیرفته شده در بورس است. در محاسبه تعداد سهام پایه، سهام جدیدی که در مرحله پذیرهنویسی یا ثبت قانونی قرار دارند نیز لحاظ می شوند .

۱۳- حذف شد.

۱۴- شرکت سپرده‌گذاری مرکزی: شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سهامی عام) است .

۱۵- قیمت پایه: قیمت مشخص و بدون قید و شرطی است که توسط فروشنده برای عرضه سهام در معاملات عمده تعیین و از طریق کارگزار فروشنده به بورس اعلام می‌شود و مبنای رقابت در معاملات عمده می‌باشد .

۱۶- قیمت مرجع: قیمت پایانی سهم یا قیمت تعدیل شده پایانی در روز معاملاتی قبل، حسب مورد است که توسط بورس محاسبه می‌شود .

۱۷- قیمت تعدیل شده پایانی: قیمتی است که پس از اعمال اثر تغییرات سرمایه و یا تقسیم سود نقدی در قیمت پایانی محاسبه می‌شود .

۱۸- قیمت نظری گشایش (TOP): قیمتی است که در مرحله گشایش، براساس سفارش‌های ثبت شده با استفاده از سازوکار حراج، توسط سامانه معاملاتی محاسبه و معاملات مرحله گشایش با آن قیمت انجام می‌شود .

۱۸ مکرر- کنفرانس اطلاع رسانی: کنفرانسی حضوری، تلفنی یا مجازی با حضور مدیرعامل یا نماینده/سخنگوی رسمی ناشر است که در آن ناشر به تحلیل و ارائه اطلاعات به صورت برخط اقدام می نمایند .

۱۹- **معامله عمده:** معامله‌ای است که تعداد سهام یا حق تقدم قابل معامله در آن در شرکت‌هایی که سهام پایه آنها بیش از سه میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی یک درصد سهام پایه و در شرکت‌هایی که سهام پایه آنها کمتر یا مساوی سه میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۵ درصد باشد .

۲۰- **معاملات عمده شرایطی:** معامله عمده‌ای است که تسویه و جوه آن با شرایط اعلامی در اطلاعیه عرضه عمده براساس ضوابط مندرج در این دستورالعمل و مقررات مربوطه انجام می‌شود .

۲۱- **مقررات:** تمام مصوباتی است که توسط مراجع ذیصلاح از جمله مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران، شورا، سازمان و امثال آن در چارچوب اختیارات آنها وضع شده و بورس، کارگزار، مشتریان و سایر اشخاص ذیربط موظف به رعایت آنها هستند .

۲۲- **ناشر پذیرفته شده:** ناشری است که اوراق بهادار آن در بورس پذیرفته شده است .

۲۳- **واحد پایه سفارش (LOT):** تعداد مشخصی از اوراق بهادار است که حجم سفارش وارده به سامانه معاملاتی باید مضرب صحیحی از آن باشد .

۲۴ - **معامله تحت احتیاط:** معامله در شرایطی است که نقل و انتقال سهام و کلیه اوراق بهادار مرتبط با نمادی که در آن شرایط قرار می‌گیرد، پس از تکمیل فرم اطلاع از ابهام توسط سرمایه‌گذاران صورت می‌پذیرد.

فصل دو : ضوابط کلی انجام معاملات اوراق بهادار

ماده ۲: معاملات اوراق بهادار، طی یک جلسه معاملاتی در روزهای شنبه تا چهارشنبه هر هفته به استثنای ایام تعطیل رسمی از ساعت ۹ صبح تا ۳۰:۱۲ انجام می‌شود. تمامی روزهایی که جلسه معاملاتی در آن برگزار می‌شود، روز کاری محسوب می‌گردند.

تبصره: هیأت مدیره بورس می‌تواند زمان و تعداد جلسه‌های معاملاتی را در صورتی که امکانات فنی و شرایط تسویه مهیا باشد، تغییر دهد .

ماده ۳: مدیر عامل بورس می‌تواند ساعات شروع و خاتمه و طول جلسه معاملاتی را در صورت بروز اشکالات فنی در سامانه معاملاتی تغییر دهد. این تغییرات باید بلافاصله و به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسد. بورس باید مستندات مربوط به اشکالات فنی سامانه معاملاتی را در سوابق خود نگهداری و حسب درخواست سازمان، آن را ارایه نماید .

ماده ۴: معاملات دو طرفه و معاملات با اقرباء تابع ضوابط کلی انجام معاملات اوراق بهادار خواهد بود .

ماده ۵: معاملات اشخاص خارجی با رعایت مقررات مندرج در آئین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس مصوب ۱۳۸۹/۰۱/۲۹ هیأت وزیران، اصلاحات بعدی آن و سایر مقررات مربوط صورت می‌پذیرد .

فصل سه: مراحل انجام معامله

ماده ۶: معاملات اوراق بهادار بر مبنای واحد پول رسمی جمهوری اسلامی ایران انجام می‌شود. هیأت مدیره بورس می‌تواند واحد پول دیگری را نیز با هماهنگی سازمان تعیین کند.

ماده ۷: معاملات اوراق بهادار از طریق سامانه معاملات و توسط کارگزاران عضو بورس انجام می‌شود.

ماده ۸: نماد معاملاتی، به تفکیک اوراق بهادار و بازارهای تعریف شده در سامانه معاملاتی توسط بورس تعیین می‌شود.

ماده ۹: معاملات اوراق بهادار در یکی از بازارهای بورس انجام خواهد شد. مراحل انجام معاملات به شرح زیر است:

۱- **پیش‌گشایش:** این مرحله ۳۰ دقیقه قبل از شروع معاملات است که در آن امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش وجود دارد لیکن معامله‌ای انجام نمی‌شود؛

۲- **مرحله گشایش:** این مرحله بلافاصله پس از مرحله پیش‌گشایش است و در آن، سفارش‌های موجود در سامانه معاملات براساس سازوکار حراج ناپیوسته و در دامنه نوسان روزانه قیمت، انجام می‌شود؛

۳- **مرحله حراج پیوسته:** این مرحله پس از انجام مرحله گشایش شروع و در آن معاملات براساس حراج پیوسته انجام می‌شود؛

۴- **مرحله حراج ناپیوسته پایانی:** این مرحله بلافاصله پس از خاتمه مرحله حراج پیوسته و ۱۵ دقیقه قبل از مرحله معاملات پایانی شروع و به مدت ۱۵ دقیقه ادامه می‌یابد. طی این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن معامله‌ای انجام نمی‌شود. در پایان این مرحله سفارش‌های موجود در سامانه معاملات براساس سازوکار حراج ناپیوسته و در دامنه نوسان روزانه قیمت اجرا می‌شود؛

۵- **مرحله معاملات پایانی:** ۱۵ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی است که طی آن ورود سفارش و انجام معامله با قیمت پایانی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: معاملات بورس در هر جلسه معاملاتی حداقل شامل مراحل ۱ تا ۳ فوق می‌باشد. استفاده از مراحل ۴ و ۵ با تصویب هیأت مدیره بورس و سه روز کاری پس از اطلاع‌رسانی به عموم امکان‌پذیر است.

تبصره ۲: هیأت مدیره بورس می‌تواند زمانی خارج از جلسه معاملاتی را برای ورود، تغییر یا حذف سفارش‌ها تعیین نماید.

فصل چهارم: انواع سفارش ها

ماده ۱۰: سفارش‌های وارد شده به سامانه معاملات، حداقل باید حاوی موارد زیر باشد:

۱- نماد معاملاتی؛

۲- تعیین خرید یا فروش؛

۳- نوع سفارش؛

۴- حجم سفارش؛

۵- شرایط قیمتی؛

۶- کد معاملاتی؛

۷- اعتبار زمانی سفارش.

ماده ۱۱: انواع سفارش‌ها در سامانه معاملاتی به شرح زیر است:

۱- **سفارش محدود (Limit order)**: سفارش خرید یا فروشی است که در قیمت تعیین شده توسط مشتری، یا بهتر از آن انجام می‌شود؛

۲- **سفارش با قیمت باز (Market order)**: سفارشی است که بدون تعیین قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می‌شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش با قیمت باز در سامانه باقی خواهد ماند؛

۳- **سفارش باز- محدود (Market to limit order)**: سفارشی است که فقط در مرحله حراج پیوسته می‌تواند وارد سامانه معاملاتی شود. این سفارش بدون تعیین قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین

سفارش طرف مقابل اجرا می‌شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود به قیمت آخرین معامله انجام شده در سیستم باقی می‌ماند؛

۴- **سفارش به قیمت گشایش (Market on opening order)**: سفارشی است که فقط در مرحله پیش گشایش می‌تواند وارد سامانه معاملات شود. این سفارش بدون تعیین قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و در مرحله گشایش با قیمت گشایش معامله خواهد شد. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود با قیمت گشایش در سیستم باقی می‌ماند؛

۵- **سفارش متوقف به باز (Stop loss order)**: سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن، به سفارش با قیمت باز تبدیل می‌شود؛

۶- **سفارش متوقف به محدود (stop limit order)**: سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن به سفارش محدود با قیمتی که از قبل در سفارش مشخص شده است، تبدیل می‌شود.

ماده ۱۲: سفارش‌ها به لحاظ نحوه اجرا به شرح زیر می‌باشند:

۱- **اجرای دو طرفه سفارش (Cross order)**: سفارشی است که با استفاده از آن، کارگزار می‌تواند اقدام به ورود همزمان سفارش خرید و فروش با حجم و قیمت یکسان نموده و معامله نماید. قیمت وارده به سامانه معاملاتی باید بیشتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی و کمتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش فروش ثبت شده در سامانه معاملاتی باشد. این سفارش فقط در مرحله حراج پیوسته می‌تواند وارد سامانه معاملات شده و اجرا شود؛

۲- **سفارش دو بخشی (Iceberg order)**: سفارش خرید یا فروشی است که دارای دو بخش پنهان و آشکار است. بخش آشکار سفارش در صف خرید یا فروش قرار گرفته و قابل رویت می‌باشد و بخش پنهان آن به صورت غیرفعال است. حجم قسمت آشکار و پنهان سفارش توسط کارگزار تعیین می‌شود. در صورتی که کل بخش آشکار سفارش معامله شود، به میزان حجم قسمت آشکار، سفارش پنهان فعال شده و در نوبت قرار می‌گیرد. حداقل کل سفارش و حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش‌های دو بخشی، توسط بورس تعیین می‌شود؛

۳- **سفارش انجام و ابطال (fill & kill)**: سفارش محدودی است که بلافاصله پس از ورود باید اجرا شود و در صورت عدم اجرای تمام یا بخشی از آن، مقدار باقیمانده به صورت خودکار از سامانه حذف خواهد شد. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش گشایش وجود ندارد؛

۴- سفارش همه یا هیچ (All or Non) سفارش محدودی است که اجرای آن منوط به معامله کل سفارش است. در صورت عدم امکان معامله کل سفارش بلافاصله بعد از ورود، سفارش به صورت خودکار از سامانه حذف می‌شود. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش‌گشایش وجود ندارد.

ماده ۱۳: اعتبار زمانی سفارش‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

۱- سفارش روز (Day): سفارشی است که اعتبار آن در پایان روز معاملاتی به اتمام می‌رسد و به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌شود؛

۲- سفارش جلسه (Session): سفارشی است که اعتبار آن در پایان جلسه رسمی معاملاتی به اتمام می‌رسد و به صورت خودکار از سامانه معاملاتی حذف می‌شود؛

۳- سفارش بدون محدودیت زمانی (Good Till Cancel): این سفارش تا زمانی که توسط کارگزار حذف نشود در سامانه معاملاتی باقی مانده و معتبر می‌باشد؛

۴- سفارش مدت‌دار (Good Till Date): سفارشی است که اعتبار آن در پایان تاریخی که در زمان ورود سفارش مشخص شده به اتمام می‌رسد و پس از آن به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌شود؛

۵- سفارش زمانی (Sliding Validity): کارگزار در زمان ورود سفارش، تعداد روزهای مشخصی (T) را جهت اعتبار سفارش مشخص می‌کند. این سفارش تا تاریخی که معادل تاریخ ورود سفارش به علاوه تعداد روزهای تعیین شده (T) است، معتبر بوده و پس از آن به صورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌شود.

ماده ۱۴: اولویت سفارش‌ها در سامانه معاملات بر حسب نوع سفارش، به ترتیب به شرح زیر می‌باشد:

الف) سفارش با قیمت باز و باز - محدود؛

ب) سفارش به قیمت گشایش؛

ج) سفارش محدود.

فصل پنج - توقف نماد معاملاتی

ماده ۱۵: نماد معاملاتی اوراق بهادار پذیرش شده در بورس در موارد زیر توسط بورس متوقف می‌شود:

۱- یک روز کاری قبل از برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام براساس اطلاعیه دعوت به مجمع منتشره توسط ناشر در سایت رسمی افشای اطلاعات ناشران ثبت شده نزد سازمان؛

۲- یک روز کاری قبل از برگزاری جلسه هیأت مدیره ناشر پذیرفته شده جهت تصمیم‌گیری در خصوص تغییر سرمایه براساس اطلاعیه منتشره توسط ناشر در سایت رسمی افشای اطلاعات ناشران ثبت شده نزد سازمان؛

۳- حذف شد.

تبصره: در صورت وجود زیرساخت های فنی در خصوص بند ۱، بورس می تواند نماد معاملاتی اوراق بهادار پذیرش شده را در روز برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام متوقف نماید .

ماده ۱۶: حذف شد.

تبصره: حذف شد.

ماده ۱۶ مکرر: نماد معاملاتی به صورت خودکار بلافاصله پس از ارسال اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان، به صورت زیر متوقف و بازگشایی می‌شود:

الف) اگر اطلاعات با اهمیت در "گروه الف" موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان قرار داشته باشد:

در صورت افشای اطلاعات با اهمیت، نماد معاملاتی به طور خودکار متوقف شده و در اولین جلسه معاملاتی بعد بازگشایی خواهد شد؛

ب) اگر اطلاعات با اهمیت در "گروه ب" موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان قرار داشته باشد:

۱- در صورتی که اطلاعات با اهمیت تا ۹۰ دقیقه قبل از پایان جلسه معاملاتی ارسال شود، نماد معاملاتی به طور خودکار، به مدت ۶۰ دقیقه متوقف و بعد از آن بازگشایی می‌شود؛

۲- در صورت افشای اطلاعات بااهمیت در ۹۰ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، نماد معاملاتی به طور خودکار متوقف شده و در جلسه معاملاتی بعد بازگشایی خواهد شد؛

۳- در صورتی که اطلاعات با اهمیت در ساعت خارج از بازار منتشر شود، نماد معاملاتی در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد بازگشایی خواهد شد.

تبصره ۱: در صورت عدم رعایت ضوابط افشای اطلاعات با اهمیت یا وجود هرگونه ابهام در انتشار اطلاعات با اهمیت، سازمان می تواند رأساً یا به پیشنهاد بورس، ضمن انتشار پیام شفاف سازی درخصوص دلایل توقف (فرم س-۵)، نماد ناشر را جهت رفع ابهام یا اصلاح اطلاعات منتشر شده حداکثر برای ۲ روز کاری متوقف نگه دارد. در صورت عدم رفع ابهام یا عدم اصلاح اطلاعات از سوی ناشر پس از مدت تعیین شده، سازمان مطابق فرم س-۶، ضمن افشا به عموم در خصوص عدم همکاری ناشر، بازگشایی نماد را به بورس اعلام می نماید .

تبصره ۲: بازگشایی نماد مطابق ترتیبات ماده ۲۲ صورت می گیرد که با توجه به اطلاعات بااهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان، اگر در گروه (الف) قرار داشته باشد حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان و اگر در گروه (ب) قرار داشته باشد حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان انجام می گیرد .

ماده ۱۷: حذف شد.

تبصره: حذف شد.

ماده ۱۷ مکرر در صورتی که قیمت پایانی سهم طی ۵ روز معاملاتی متوالی در دامنه عادی نوسان قیمت، بیش از ۲۰ درصد افزایش یا کاهش داشته باشد، بورس موظف است در اولین زمان ممکن از لحاظ فنی نماد معاملاتی را به مدت ۶۰ دقیقه در وضعیت سفارش گیری نگه داشته و سپس انجام معاملات را آغاز نماید.

تبصره ۱ - افشای اطلاعات شفاف سازی در خصوص نوسان قیمت سهام (ن-۲۲) توسط ناشر بصورت اختیاری می باشد.

تبصره ۲- همزمان با وقفه معاملاتی بشرح فوق ، معاملات کلیه اوراق بهادار مرتبط با آن نماد (حق تقدم سهام و اوراق مشتقه) نیز در وضعیت سفارش گیری قرار می گیرد.

تبصره ۳- تغییرات قیمت و تعداد روزهای معاملاتی موضوع این ماده، توسط هیئت مدیره بورس قابل بازنگری است. در صورت بازنگری، حداقل ۵ روز کاری قبل از اجرا توسط بورس به بازار اعلام می شود.

تبصره ۴- در صورتیکه در زمان توقف موضوع این ماده، ناشر اطلاعات با اهمیت منتشر کند، مطابق با ماده ۱۶ مکرر با آن رفتار خواهد شد.

تبصره ۵- در صورت ایجاد وقفه معاملاتی در ۶۰ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، آغاز معاملات نماد در شروع جلسه معاملاتی بعد صورت خواهد گرفت.

تبصره ۶- پس از وقفه معاملاتی، قیمت پایانی مبنای موضوع این ماده به قیمت پایانی در روز وقفه معاملاتی تغییر خواهد یافت.

ماده ۱۷ مکرر ۱: در صورتیکه قیمت پایانی سهم طی ۱۵ روز معاملاتی متوالی در دامنه عادی نوسان قیمت، بیش از ۵۰ درصد افزایش یا کاهش داشته باشد، بورس موظف است در اولین زمان ممکن از لحاظ فنی نماد معاملاتی را متوقف کرده و از ناشر درخواست برگزاری کنفرانس اطلاع رسانی نماید. نماد معاملاتی حداکثر ۲ روز کاری پس از توقف نماد معاملاتی با محدودیت دامنه نوسان بازگشایی خواهد شد.

تبصره ۱: ناشر پذیرفته شده موظف است اطلاعات حاصل از کنفرانس اطلاع رسانی را با رعایت ضوابط دستورالعمل اجرایی افشا اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان و حداکثر ۲ روز کاری پس از توقف نماد معاملاتی افشا نماید .

تبصره ۲: در صورتیکه ناشر پذیرفته شده کنفرانس اطلاع رسانی برگزار ننماید یا اطلاعات کنفرانس اطلاع رسانی را منتشر نکند، بورس موظف است مطابق فرم ب-۸ موضوع را به عموم افشا نماید.

تبصره ۳: مسئولیت ارائه و افشای اطلاعات بر عهده مدیران شرکت (هیئت مدیره و مدیرعامل) بوده و تفویض آن به سایر اشخاص رافع مسئولیت آنان نمی باشد.

تبصره ۴: بورس و ناشر پذیرفته شده ملزم هستند جهت برگزاری کنفرانس اطلاع رسانی به صورت تلفنی یا مجازی، بستری امن، عمومی و قابل اتکا جهت اطلاع اشخاص از مفاد کنفرانس فراهم نمایند.

تبصره ۵- همزمان با توقف نماد معاملاتی، معاملات کلیه اوراق بهادار مرتبط با آن نماد (حق تقدم سهام و اوراق مشتقه) متوقف می شود.

تبصره ۶- تغییرات قیمت و تعداد روزهای معاملاتی موضوع این ماده، توسط هیئت مدیره بورس قابل بازنگری است. در صورت بازنگری، حداقل ۵ روز کاری قبل از اجرا توسط بورس به بازار اعلام می شود.

تبصره ۷- در صورتیکه در زمان توقف موضوع این ماده، ناشر اطلاعات بااهمیت منتشر کند، دامنه نوسان در زمان بازگشایی متناسب با طبقه اطلاعات با اهمیت منتشر شده (گروه الف یا ب) خواهد بود.

تبصره ۸- در صورتی که طی مدت ذکر شده در این ماده، از انجام معاملات نماد به دلیل موضوع ماده ۱۷ مکرر جلوگیری شود، قیمت پایانی مبنای موضوع این ماده تغییر نخواهد کرد.

ماده ۱۷ مکرر ۲: بورس، ورقه بهادار ناشر پذیرفته شده را مطابق مواد ۳۸، ۳۹ مکرر، ۴۰ مکرر و ۴۱ دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران تعلیق یا لغو پذیرش می نماید .

ماده ۱۸: در صورتیکه معاملات اوراق بهادار مظنون به استفاده از اطلاعات نهانی یا دستکاری قیمت باشد، بورس می تواند ضمن اعلام به عموم نماد معاملاتی اوراق بهادار را متوقف نماید. بازگشایی نماد معاملاتی پس از بررسی‌های لازم، با محدودیت دامنه نوسان حداکثر یک روز معاملاتی خواهد بود.

ماده ۱۹: بورس باید دلیل توقف نماد معاملاتی را همزمان با توقف نماد معاملاتی اطلاع‌رسانی نماید. همچنین بورس مکلف است حداقل ۱۵ دقیقه قبل از بازگشایی نماد معاملاتی مراتب را به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۹ مکرر: در صورتی که ظن دستکاری بازار (مبتنی بر اطلاعات یا معاملات) یا خرید و فروش متکی بر اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، سازمان می تواند راساً یا به پیشنهاد بورس نماد معاملاتی ناشر پذیرفته شده را تا ۵ روز کاری با اطلاع به بازار متوقف نماید (فرم س-۷). پس از دوره توقف، بازگشایی نماد مطابق ترتیبات ماده ۲۲ با حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان خواهد بود .

ماده ۱۹ مکرر ۱: در موارد ذیل سازمان می تواند طبق فرآیند شرح داده شده، راساً یا به پیشنهاد بورس نماد معاملاتی را تعلیق نماید .

۱- ناشر اطلاعات بااهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان را به موقع افشا نکرده باشد.

۲- ظن تقلب یا دستکاری در اطلاعات منتشره یا صورت‌های مالی ناشر وجود داشته باشد.

۳- نیاز به بررسی وضعیت شفافیت اطلاعاتی ناشر وجود داشته باشد.

الف: در صورت بروز هر یک از موارد فوق، سازمان نماد معاملاتی را حداکثر ۱۰ روز کاری تعلیق نموده و بلافاصله به ناشر اعلام و مراتب را مطابق فرم س-۸ به عموم افشا می نماید. در صورتیکه ناشر طی این مدت، اطلاعات درخواست شده را ارائه ننماید یا مطابق فرم ن-۲۴ پیشنهادی مبنی بر درخواست مهلت مشخص (حداکثر ۱۰ روز کاری) به سازمان ارائه نکند، سازمان می تواند ضمن اعلام بازگشایی نماد به بورس، به ناشر اخطار داده و مکاتبات را مطابق فرم س-۹ به عموم افشا نماید.

ب: در صورت ارسال اطلاعات درخواست شده به سازمان در دوره تعلیق، اطلاعات جدید به بازار اعلام و نماد معاملاتی در روز معاملاتی بعد بازگشایی می گردد.

ج: در صورت تأیید یا عدم تأیید مهلت درخواستی ناشر یا نیاز به بررسی بیشتر موارد فوق، سازمان می تواند ضمن اطلاع به عموم (فرم س-۱۲) حداکثر مهلت تعلیق نماد را تا دو دوره ۱۰ روزه کاری دیگر تمدید نماید.

د: در صورت عدم رفع دلایل تعلیق نماد معاملاتی پس از اتمام مهلت فوق، هیئت مدیره سازمان نسبت به تداوم تعلیق یا بازگشایی نماد معاملاتی به همراه اقدامات لازم جهت شفاف سازی تصمیم گیری خواهد نمود و نتایج مطابق با فرم های س-۱۳ یا س-۱۴ به اطلاع عموم خواهد رسید.

ه: در صورت موافقت هیئت مدیره سازمان با بازگشایی نماد به صورت "معامله تحت احتیاط"، نماد معاملاتی بازگشایی شده و به کارگزاران اعلام می شود که معاملات نماد پس از اخذ فرم "اطلاع از ابهام" (فرم س-۱۱) امکان پذیر است.

تبصره ۱: مهلت قابل ارایه جهت تداوم تعلیق یا بازگشایی نماد در شرایط "معامله تحت احتیاط" حداکثر ۶ ماه از تاریخ تعلیق نماد معاملاتی خواهد بود.

تبصره ۲: پس از رفع دلایل بندهای ۱ تا ۳ موضوع این ماده، با اعلام سازمان به عموم مطابق فرم س-۱۴، نماد معاملاتی ناشر از تعلیق خارج می شود و یا در صورتی که در شرایط معامله تحت احتیاط قرار داشته باشد، پس از انتشار فرم س-۱۵ معاملات به حالت عادی بازگشته و تکمیل فرم "اطلاع از ابهام" ضرورت نخواهد داشت.

تبصره ۳: در صورت عدم رفع دلایل بندهای ۱ تا ۳ موضوع این ماده پس از پایان مهلت ارایه شده از سوی هیئت مدیره سازمان، نماد معاملاتی ناشر تعلیق (در صورتی که در شرایط معامله تحت احتیاط قرار داشته باشد) و جهت اعلام لغو پذیرش بر اساس ترتیبات ماده ۴۱ دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران، به بورس اعلام می گردد.

تبصره ۴ : در صورتی که نماد معاملاتی ناشر در فاصله کمتر از ۲ سال (۲۴ ماه) برای مرتبه دوم در شرایط "معامله تحت احتیاط" قرار گیرد، سازمان پس از پایان حداکثر مهلت مقرر در این ماده (۶ ماه از تاریخ تعلیق)، نماد معاملاتی ناشر را تعلیق و جهت اعلام لغو پذیرش ناشر بر اساس ترتیبات ماده ۴۱ دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران، به بورس اعلام می نماید.

تبصره ۴ مکرر: در صورت عدم افشا یا ارائه اطلاعات در هر کدام از مهلت های مقرر در این ماده، سازمان علاوه بر اعلام به عموم، عبارت ذیل را در فرم های س-۹ و س-۱۱ قید می کند " . از این تاریخ به تخلفات احتمالی مدیران و ناشر مطابق قوانین و مقررات مربوطه رسیدگی می شود. چنانچه موضوع واجد وصف مجرمانه نیز باشد، مراتب در اجرای ماده ۵۲ قانون بازار اوراق بهادار از طریق مراجع قضایی کیفری پیگیری خواهد شد.

تبصره ۵ : بورس موظف است فهرست ناشرانی که نماد آنها توسط سازمان تعلیق شده یا معاملات آن تحت احتیاط است را از طریق سایت رسمی خود به عموم اعلام نماید. این فهرست شامل نام و نماد معاملاتی ناشر، دلیل حضور در فهرست و اسامی اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل است .

تبصره ۶ : بورس موظف است نمادهای معاملاتی که با اعلام سازمان تعلیق شده اند را پس از اعلام سازمان، مطابق ترتیبات ماده ۲۲ بازگشایی نماید.

تبصره ۷ : دامنه نوسان نماد معاملاتی که به صورت تحت احتیاط امکان معامله خواهد داشت ۴۰ درصد دامنه نوسان در حالت عادی بوده و در صورتی که به تشخیص بورس داشتن بازارگردان برای گشایش نماد تحت احتیاط الزامی باشد شرایط و نحوه بازارگردانی توسط بورس تعیین می گردد.

تبصره ۸: در صورتی که پس از تعلیق نماد معاملاتی، مبنای تصمیم به تعلیق منتفی گردد، سازمان بازگشایی نماد معاملاتی را با محدودیت دامنه نوسان به بورس اعلام می نماید.

فصل شش - بازگشایی نماد معاملاتی

ماده ۲۰: بازگشایی نمادهای معاملاتی وره بهادار توسط بورس، مطابق ترتیبات ماده ۲۲ این دستورالعمل، طبق شرایط زیر انجام میشود:

۱: حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی عادی ناشر پذیرفته شده که تصمیمات آن تصویب صورت‌های مالی یا تقسیم سود باشد، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان؛

۲: حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی عادی که موضوع آن سایر موارد غیر از بند ۱ باشد، حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان؛

۳: حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده‌ای که تصمیمات آن منجر به تغییر سرمایه ناشر پذیرفته شده نگردد، حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان؛

۴: حداکثر دو روز کاری پس از برگزاری مجمع عمومی و یا جلسه هیأت مدیره در خصوص تغییر سرمایه، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان؛

۵ و ۶: حذف شدند.

تبصره ۱: مواعد زمانی جهت بازگشایی نمادهای موضوع این ماده، در شرایط خاص و با دستور مدیرعامل بورس می‌تواند حداکثر با دو روز کاری تأخیر اعمال گردد.

تبصره ۲: در مواردی که در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده یا جلسه هیأت مدیره ناشر افزایش سرمایه به میزان ۲۰۰ درصد یا بیشتر صرفاً از محل صدور سهام جایزه تصویب گردد، بازگشایی نماد معاملاتی منوط به ثبت افزایش سرمایه و قابل معامله شدن سهام جدید می‌باشد.

ماده ۲۱: حذف شد.

ماده ۲۲: بازگشایی نماد معاملاتی از طریق حراج ناپیوسته ۳۰ دقیقه‌ای با اعمال یک مرحله پیش‌گشایش، شروع و با اجرای حراج ناپیوسته پایان می‌یابد. پس از این مرحله، معاملات از طریق حراج پیوسته در زمان باقیمانده تا

پایان جلسه معاملاتی و در دامنه نوسان مجاز روزانه قیمت انجام می‌شود. قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است.

تبصره ۱: در صورتی که در دوره حراج ناپیوسته معامله‌ای صورت نپذیرد یا، معاملات انجام شده در دوره حراج ناپیوسته توسط بورس تایید نگردد، به تشخیص بورس و پس از اطلاع رسانی، حراج ناپیوسته موضوع این ماده برای یکبار دیگر در همان جلسه معاملاتی یا در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد قابل تکرار است. به هر ترتیب در صورت عدم کشف قیمت، آخرین قیمت پایانی نماد معاملاتی، قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته خواهد بود.

تبصره ۲: در خصوص قیمت گذاری حق تقدم سهام برای اولین بار پس از افزایش سرمایه و در زمان عرضه حق تقدم استفاده نشده در صورت عدم کشف قیمت پس از دو نوبت حراج ناپیوسته، حراج ناپیوسته تا کشف قیمت تکرار می‌شود. در زمان عرضه حق تقدم استفاده نشده مدت زمان حراج ناپیوسته از شروع عملیات حراج آغاز و تا پایان جلسه معاملاتی ادامه خواهد داشت.

تبصره ۳: در تمامی مواد این دستورالعمل، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان صورت می‌گیرد، مگر اینکه نوع محدودیت به صورت صریح بیان شده باشد.

تبصره ۴: در کلیه مواردی که در این دستورالعمل بازگشایی بدون محدودیت دامنه نوسان صورت می‌گیرد، حجم مبنا یک در نظر گرفته می‌شود.

فصل هفت - دامنه نوسان روزانه قیمت و محدودیت حجمی

ماده ۲۳: دامنه نوسان روزانه قیمت اوراق بهادار و حق تقدم، حجم مبنای اوراق بهادار، محدودیت حجمی و واحد پایه سفارش با پیشنهاد هیأت مدیره بورس به تأیید هیأت مدیره سازمان خواهد رسید. بورس باید ۳ روز کاری قبل از اعمال تغییرات موارد فوق، مراتب را اطلاع‌رسانی نماید .

تبصره ۱: در مورد اوراق بهاداری که دارای بازارگردان می‌باشند، دامنه نوسان روزانه قیمت طبق مقررات بازارگردانی است .

تبصره ۲: بورس می‌تواند به درخواست کارگزار محدودیت حجم هر سفارش را جهت انجام معاملات بیشتر از یک میلیون سهم یا حق تقدم اعمال ننماید .

تبصره ۳: بورس می‌تواند در عرضه‌های اولیه محدودیت حجم هر سفارش را برای کارگزاران خریدار و فروشنده متناسب با سهمیه هر کارگزار تغییر دهد .

ماده ۲۴: در صورتیکه حجم معاملات انجام شده در بازار عادی سهم مساوی یا بیشتر از حجم مبنای شرکت باشد، قیمت پایانی سهم برابر با میانگین موزون قیمت معاملات انجام شده نماد طی جلسه معاملاتی در بازار عادی خواهد بود، در غیر این صورت، قیمت پایانی به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

(تفاوت میانگین موزون قیمت سهام معامله شده نسبت به قیمت پایانی روز قبل * حجم معاملات انجام شده در بازار عادی سهم تقسیم بر حجم مبنا) + قیمت پایانی روز قبل

تبصره: قیمت پایانی نمادهای معاملاتی اوراق مشارکت و حق تقدم سهام برابر با میانگین موزون قیمت معاملات انجام شده نماد طی جلسه معاملاتی در بازار عادی خواهد بود .

فصل هشت - گره معاملاتی

ماده ۲۵: گره معاملاتی وضعیتی است که:

۱: در آن یک نماد معاملاتی به رغم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش در پایان جلسه معاملاتی حداقل معادل یک برابر حجم مبنا برای شرکت‌هایی با ۳ میلیارد سهم و بیشتر و دو برابر حجم مبنا برای سایر شرکت‌ها، به علت عدم تقارن قیمت‌های درخواست خرید و فروش، حداقل به مدت ۵ جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثنای معاملات در بازار معاملات عمده)، کمتر از ۵ درصد حجم مبنا باشد؛

۲: کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در سقف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد؛

۳: کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در ۵ جلسه معاملاتی متوالی در کف دامنه نوسان روزانه قیمت باشد .

ماده ۲۶: فهرست شرکت‌های مشمول گره معاملاتی توسط بورس استخراج و حداکثر تا پیش از شروع روز معاملاتی از طریق سامانه معاملات و همچنین سایت رسمی شرکت به اطلاع عموم می‌رسد .

ماده ۲۷: مقررات گره معاملاتی در مورد سهام برخی شرکتها به تشخیص مدیرعامل بورس می‌تواند حداکثر تا ۵ روز کاری اعمال نگردد .

ماده ۲۸: برای نمادهای معاملاتی که بر اساس اعلام بورس مشمول گره معاملاتی می‌شوند، در ابتدای روز معاملاتی بعد بازگشایی نماد مطابق ترتیبات ماده ۲۲ انجام می‌گیرد.

تبصره: حذف شد.

فصل نه - تأیید معاملات

ماده ۲۹: تمامی معاملات اوراق بهادار در بورس، در صورتی قطعیت می‌یابد که به تأیید بورس برسد .

ماده ۳۰: مدیرعامل بورس صرفاً در شرایط زیر، می‌تواند بخشی از معاملات اوراق بهادار را حداکثر تا پایان روز برگزاری جلسه معاملاتی تأیید نماید:

۱: براساس تقاضای کارگزار به دلیل وقوع آن دسته از اشتباهاتی که طبق مقررات مصوب هیأت مدیره سازمان احصاء می‌شود؛

۲: خطای معاملاتی متأثر از اشکال سامانه معاملات؛

۳: مازاد سهام یا حق تقدم سهام فروخته شده بیش از مقداری که مشمول تعریف معاملات عمده می‌گردد، از یک کد معاملاتی و طی یک جلسه معاملاتی .

۴: تمام معاملات یا صرفاً معاملات بیش از سهمیه، در صورت عدم رعایت سهمیه اعلام شده برای خرید یا فروش اوراق بهادار؛

۵: سایر موارد طبق قوانین و مقررات.

تبصره ۱: کلیه مدارک و سوابق معاملات تأیید نشده باید نگهداری شده و حسب درخواست به سازمان ارائه گردد .

تبصره ۲: عرضه‌های اولیه و عرضه‌های سهام شرکت‌های دولتی در راستای خصوصی‌سازی و معامله آخرین روز حق تقدم استفاده نشده، مشمول بند ۳ نمی‌باشند .

ماده ۳۱: در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، بورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود، تأیید ننماید .

فصل ده - ضوابط کلی معاملات عمده

ماده ۳۲: معاملات عمده در بازاری مجزا که به همین منظور در سامانه معاملاتی ایجاد شده انجام می‌شود. در این معاملات دامنه نوسان روزانه قیمت و محدودیت حجمی اعمال نمی‌شود.

تبصره: برای انجام معاملات عمده، نماد سهم در بازار عادی باید باز باشد.

ماده ۳۳: عرضه سهام در معاملات عمده باید به صورت یکجا و از یک فروشنده باشد.

تبصره: مشتری موضوع این ماده می‌تواند یک کد تجمیعی با رعایت مقررات مصوب سازمان باشد.

ماده ۳۴: برای انجام معامله عمده، کارگزار فروشنده باید درخواست کتبی خود مبنی بر فروش سهام یا حق تقدم سهام را به همراه اطلاعات و مستندات زیر، در قالب فرمت اطلاعاتی عرضه عمده مصوب بورس ارایه نماید:

۱: تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل عرضه؛

۲: قیمت پایه؛

۳: تاریخ شروع رقابت؛

۴: نام عرضه‌کننده به همراه تصویر سفارش فروش؛

۵: شرایط فروش از جمله نقدی و اقساطی بودن ثمن معامله و در خصوص معاملات اقساطی، نحوه تقسیط و وثایق مورد نیاز؛ حداقل حصة نقدی در تمامی معاملات عمده ۱۰٪ می‌باشد.

۶: مدارکی دال بر مالکیت یا نمایندگی عرضه‌کننده در انتقال حقوق مالی و غیرمالی سهام یا حق تقدم سهام؛

۷: قرارداد پیشنهادی فروش - ضروری است در توافقنامه فی‌مابین خریدار و فروشنده قید شود که در صورتی که خریدار هر یک از اقساط خود را پرداخت نکند، سپرده حضور در رقابت به‌عنوان خسارت فروشنده تلقی می‌شود.

۸: اعلام مهلت تسویه طبق مقررات؛

۹: سایر اطلاعات به درخواست بورس.

تبصره : اطلاعات موضوع این ماده کتباً توسط فروشنده به کارگزار وی ارائه و پس از تأیید صحت مستندات اخذ شده توسط کارگزار فروشنده به بورس تحویل می‌گردد .

ماده ۳۵: عرضه سهام و حق تقدم سهام و ثبت سفارش خرید برای معاملات کنترلی و معاملات مدیریتی غیر کنترلی طبق ترتیبات زیر می‌باشد؛

۱: درخواست عرضه این معاملات حداقل ۲۰ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی قبل از تاریخ عرضه باید در دبیرخانه بورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص بورس، از طریق سایت رسمی بورس اطلاع‌رسانی شود.

۲: حداقل ۶ روز کاری قبل از عرضه، اطلاعات و مستندات موضوع ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" باید به صورت کامل به کارگزار ارائه گردد و کارگزار پس از شناسایی متقاضی و کنترل تکمیل بودن اطلاعات، مدارک و مستندات، آن را به همراه نظر خود مبنی بر رعایت معیارهای مذکور، طی همان روز به بورس و سازمان ارائه نماید. در صورت عدم تکمیل مدارک و مستندات، کارگزار مکلف است مراتب نقص مدارک را ظرف یک روز کاری به متقاضی اعلام نماید .

۳: بورس باید بر اساس معیارهای ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" آن موارد را بررسی و اظهار نظر خود را در خصوص رعایت معیارهای مذکور حداکثر تا ۳ روز کاری قبل از عرضه به سازمان اعلام نماید .

تبصره ۱: در معاملات عمده، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملات است که معادل ۱۰ درصد ارزش سهام یا حق تقدم سهام موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت‌نامه بانکی بدون قید و شرط به نفع شرکت سپرده‌گذاری مرکزی از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به بورس ارائه کند.

تبصره ۲: در صورتی که کارگزار خریدار قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تأیید بورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات

کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله، توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی عودت داده میشود .

ماده ۳۶: ثبت سفارش خرید برای معاملات عمده غیر مدیریتی طبق ترتیبات زیر امکان پذیر خواهد بود:

۱: درخواست عرضه این معاملات حداقل ۵ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی قبل از تاریخ عرضه باید در دبیرخانه بورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص بورس، از طریق سایت رسمی بورس اطلاع‌رسانی شود.

۲: متقاضیان باید ضمن ارائه اطلاعات و مستندات لازم جهت شناسایی کامل آنها توسط کارگزار، رعایت معیارهای ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" را تأیید نمایند .

۳: در صورتی که کارگزار یا بورس تا قبل از قطعی شدن معامله شواهدی دال بر عدم رعایت "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" مشاهده نمایند، باید مراتب را به سازمان منعکس نماید .

ماده ۳۷: بورس می‌تواند از انتشار اطلاعیه عرضه عمده در صورتی که شرایط اعلامی توسط عرضه‌کننده مغایر اصل منصفانه بودن و شفافیت بازار باشد، خودداری نماید .

ماده ۳۸: مندرجات اطلاعیه عرضه عمده پس از انتشار توسط بورس، قابل تغییر نیست. لذا هرگونه تغییر مفاد اطلاعیه عرضه عمده به منزله انصراف فروشنده تلقی می‌شود .

ماده ۳۹: در صورت انتشار آگهی فروش در جراید، توسط فروشنده، اطلاعات مندرج در آن نباید با اطلاعات ارایه شده به بورس مغایرت داشته باشد. در صورت مغایرت، اطلاعات منتشر شده در سایت رسمی بورس مبنای انجام معامله می‌باشد .

ماده ۴۰: نماد معامله عمده، حداکثر قبل از یک ساعت پایانی جلسه معاملاتی گشایش می‌یابد. در صورتی که به دلایل فنی یا اجرایی، شرایط گشایش نماد در این مهلت مهیا نگردد، رقابت به جلسه معاملاتی بعد موکول می‌شود .

تبصره: بورس باید مستندات مربوط به دلایل موضوع این ماده را در سوابق خود نگهداری نماید و حسب مورد به سازمان ارائه نماید .

ماده ۴۱: حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در معاملات عمده مانند بازار عادی است. مدیرعامل بورس می‌تواند حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش را برای یک معامله عمده تغییر دهد، لیکن باید قبل از شروع جلسه معاملاتی بعد، مراتب را به اطلاع عموم برساند.

ماده ۴۲: در معاملات عمده، هر کارگزار خریدار تنها می‌تواند در قالب یک سفارش خرید رقابت نماید و امکان شرکت در رقابت توسط یک کارگزار با سفارش‌های مختلف برای چند شخص یا گروه وجود ندارد.

ماده ۴۳: هر کارگزار در یک معامله عمده نمی‌تواند همزمان در دو سمت عرضه و تقاضا فعالیت نماید.

ماده ۴۴: در معاملات عمده، تعداد سهام یا حق تقدم سهام هر سفارش خرید باید برابر تعداد سهام یا حق تقدم سهام اعلام شده در اطلاعیه عرضه عمده باشد. همچنین قیمت سفارش‌های خرید نباید کمتر از قیمت پایه باشد.

ماده ۴۵: کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز نمی‌باشد و حذف سفارش خرید، صرفاً در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است.

ماده ۴۶: عرضه توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی مجاز است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل سه دقیقه گذشته باشد.

ماده ۴۷: در صورتی که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید، ۱۵ دقیقه گذشته باشد و سفارش خریدی با قیمت بالاتر طی این مدت ثبت نشده باشد، و قیمت این سفارش مساوی یا بیشتر از قیمت پایه باشد، عرضه به بهترین سفارش خرید، از طریق کارگزار فروشنده یا به صورت خودکار در سامانه معاملاتی انجام خواهد شد. در هر حال بعد از گذشت ۱۵ دقیقه، ادامه رقابت توسط کارگزاران خریدار مجاز نمی‌باشد.

ماده ۴۸: در صورتی که در پایان جلسه معاملاتی، زمان ثبت بهترین سفارش خرید ثبت شده قبل از ده دقیقه پایانی بوده و قیمت این سفارش مساوی یا بیشتر از قیمت پایه باشد عرضه به بهترین سفارش خرید، از طریق کارگزار فروشنده یا به صورت خودکار در سامانه معاملاتی انجام خواهد شد.

ماده ۴۹: نحوه اجرای فنی مواد ۴۷ و ۴۸ در سامانه معاملاتی توسط بورس تعیین می‌شود. عدم اقدام کارگزار فروشنده مطابق روش‌های اجرایی تعیین شده توسط بورس تخلف محسوب شده و موضوع جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات ارجاع خواهد شد.

ماده ۵۰: در صورت ثبت سفارش خرید در ده دقیقه پایانی بازار، ادامه رقابت به جلسه معاملاتی بعد موکول شده و کارگزار دارای بهترین سفارش خرید موظف است سفارش خود را با بهترین قیمت روز قبل، در ابتدای جلسه معاملاتی بعد وارد سامانه نماید .

ماده ۵۱: در صورتی که فروشنده به هر دلیلی از انجام معامله منصرف شود، باید قبل از شروع جلسه رسمی معاملاتی هر روز، انصراف خود را کتباً از طریق کارگزار فروشنده در دبیرخانه بورس ثبت نماید. در این صورت عرضه انجام نمی‌شود. در صورت اعلام انصراف پس از شروع جلسه معاملاتی، به انصراف مذکور در آن جلسه معاملاتی ترتیب اثر داده نخواهد شد و ملاک تصمیم‌گیری در این خصوص، زمان ثبت انصراف در دبیرخانه بورس خواهد بود .

ماده ۵۲: در صورتی که به هر دلیلی عرضه‌کننده از فروش سهام یا حق تقدم سهامی که اطلاعیه عرضه عمده آن توسط بورس منتشر شده است منصرف شود، عرضه عمده هرتعداد سهم از نماد معاملاتی که فروشنده از انجام معامله عمده آن انصراف داده است، توسط همان فروشنده، مستلزم درخواست مجدد کارگزار فروشنده جهت عرضه سهام مذکور به بورس و طی تشریفات معامله عمده حداقل دو ماه پس از انصراف از انجام معامله خواهد بود .

تبصره: موضوع انصراف فروشنده جهت رسیدگی بیشتر به مرجع رسیدگی به تخلفات ارجاع خواهد شد.

ماده ۵۳: در صورت تداوم معاملات عمده در چندین جلسه معاملاتی، تعهدات فروشنده و خریدار و کارگزاران آنها، موضوع این دستورالعمل، در تمامی جلسات معاملاتی مجرا است .

فصل یازده - معاملات عمده شرایطی

ماده ۵۴: در معاملات عمده شرایطی، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملاتی است که معادل ۱۰ درصد ارزش سهام یا حق تقدم سهام موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانتنامه بانکی بدون قید و شرط به نفع شرکت سپرده‌گذاری مرکزی از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به بورس ارایه کند.

تبصره: در صورتی که کارگزار خریدار قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تأیید بورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله، توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی مسترد می‌شود.

ماده ۵۵: در صورت پرداخت حصة نقدی از سوی خریدار و ارایه سند تسویه خارج از پایپای به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی طبق آئین‌نامه معاملات اوراق بهادار در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و قطعیت معامله، ثبت معامله در سیستم معاملاتی حداکثر تا پایان روز کاری بعد انجام خواهد شد.

تبصره: در صورت خودداری کارگزار فروشنده یا فروشنده از دریافت مستندات لازم جهت قطعی شدن معامله، کارگزار خریدار می‌تواند قرارداد موضوع بند ۷ ماده ۳۴ که به امضای خریدار رسیده است را به همراه سایر وثایق و مدارک لازم مورد اشاره در اطلاعیه عرضه عمده، جهت ثبت در سوابق به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارایه و رسید دریافت نماید.

ماده ۵۶: کارگزار خریدار باید طبق مفاد مواد ۳۵ و ۳۶ این دستورالعمل، مدارک، مستندات و اطلاعات لازم از جمله نام متقاضی یا متقاضیان خرید را که شناسایی کامل شده‌اند، همراه با ذکر تعداد و درصد دقیق مشارکت هر متقاضی حسب مورد به بورس ویا سازمان ارائه نماید. هرگونه تغییر درصد مشارکت متقاضیان متعدد خرید اعلامی تا قبل از قطعی شدن معامله، با درخواست کلیه خریداران و پس از موافقت بورس امکان پذیر است.

تبصره: در صورتی که تغییرات درخواستی در سهم مشارکت متقاضیان خرید معاملات کنترلی، منجر به تغییر سهم مشارکت یک متقاضی خرید به میزان بیش از ۱۰ درصد کل معامله عمده گردد، بورس باید موافقت سازمان را در خصوص تغییر درصد مشارکت متقاضیان خرید اخذ نماید .

ماده ۵۷: ضوابط کلی معاملات عمده، در خصوص معاملات عمده شرایطی نیز لازم الاجرا می باشد .

فصل دوازده - معاملات حق تقدم خرید سهام

ماده ۵۸: دارنده گواهی حق تقدم خرید سهام که مایل به فروش حق تقدم خود می باشد، در دوره پذیره نویسی به شرکت های کارگزاری مراجعه و نسبت به تکمیل درخواست فروش و تحویل گواهی حق تقدم خرید سهام به کارگزاری، اقدام می نماید .

ماده ۵۹: برای خریدار حق تقدم خرید سهام در بورس، "گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم" صادر خواهد شد و معاملات دست دوم بر مبنای گواهینامه مذکور انجام می شود .

ماده ۶۰: گواهینامه نقل و انتقال صادره برای خریدار حق تقدم سهام در بورس، نشان دهنده کل حق تقدم های تحت تملک خریدار است. در صورتی که خریدار، دارای گواهی حق تقدم خرید آن سهم نیز باشد، کارگزار مکلف است گواهی مزبور را قبل از ارائه گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم، از خریدار دریافت کند .

ماده ۶۱: دارنده حق تقدم خرید سهام در صورتی که مایل به پذیره نویسی سهام جدید باشد، با تأدیه مبلغ پذیره نویسی و طی کردن فرآیند آن جهت تبدیل حق تقدم به سهم اقدام می نماید و کارگزار مربوطه و بورس در این خصوص مسئولیتی نخواهند داشت .

ماده ۶۲: در صورتی که دارندگان حق تقدم خرید سهام، وجه پذیره نویسی را در مهلت تعیین شده به حساب بانکی که در اعلامیه پذیره نویسی ناشر پذیرفته شده قید شده است، تأدیه نمایند، حق تقدم آنها در حکم "حق تقدم استفاده نشده" تلقی خواهد شد .

ماده ۶۳: ناشر پذیرفته شده موظف است پس از پایان مهلت پذیره نویسی دارندگان حق تقدم، تعداد و مشخصات حق تقدم استفاده نشده را به شرکت سپرده گذاری مرکزی اعلام نماید. در هر صورت مسئولیت اعلام مشخصات افرادی که از حق تقدم خود استفاده نکرده اند و تعیین تعداد آن به عهده ناشر پذیرفته شده است .

ماده ۶۴: شرکت سپرده گذاری مرکزی تمام حق تقدم های استفاده نشده را به یک کد معاملاتی منتقل می نماید و تعداد و کد معاملاتی آن را به ناشر پذیرفته شده، سازمان و بورس اعلام می کند .

ماده ۶۵: هیأت مدیره ناشر پذیرفته شده باید حداکثر تلاش خود را در خصوص فروش حق تقدم استفاده نشده به بهترین قیمت انجام دهد .

تبصره: در صورتی که به تشخیص مدیرعامل بورس، مفاد این ماده رعایت نشود، در جهت حمایت از حقوق سهامداران ناشر پذیرفته شده، وی می‌تواند نسبت به عدم تأیید تمام یا قسمتی از معاملات مذکور اقدام نماید .

ماده ۶۶: کارگزار خریدار حق تقدم استفاده نشده، موظف است وجه پذیرهنویسی حق تقدم خریداری شده را همزمان با تسویه وجه معامله حق تقدم به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز نماید. شرکت سپرده‌گذاری مرکزی، وجوه حق تقدم استفاده نشده را به کارگزار فروشنده پرداخت نموده و کارگزار فروشنده مکلف است وجوه مذکور را به حساب ناشر پذیرفته شده واریز نماید .

تبصره: در صورتی که متعهد پذیره نویس، سهامدار عمده ناشر بوده و تمایل داشته باشد بدهی ناشی از حق تقدم های استفاده نشده درعرضه عمومی ناشی از افزایش سرمایه را با مطالبات خود از ناشر تهاتر نماید باید حداقل (۳) روز قبل از اتمام دوره عرضه عمومی درخواست خود را به همراه گزارش بازرسی قانونی ناشر را مبنی بر تأیید خالص بدهی به متعهد پذیره نویس به بورس ارائه نماید. بورس با بررسی و احراز شرایط این تبصره اجازه انجام تسویه خارج از اتاق پایاپای معاملات مربوطه را مطابق با روال مربوط با فرم تسویه خارج از اتاق پایاپای صادر می‌نماید .

ماده ۶۷: سایر ضوابط مربوط به دادوستد حق تقدم خرید سهام، مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام می‌باشد .

فصل سیزده - معاملات اوراق تأمین مالی

ماده ۶۸: پذیرهنویسی اوراق تأمین مالی به قیمت بازار و نیز عرضه اولیه آن دسته از اوراق تأمین مالی که قبلاً پذیرهنویسی شده‌اند به قیمت ثابت یا قیمت بازار که از این پس "عرضه اوراق تأمین مالی" نامیده می‌شود، تابع مقررات این فصل است .

تبصره ۱: در صورت پذیرهنویسی اوراق تأمین مالی با مجوز سازمان در بورس، این اوراق پذیرفته شده محسوب شده و امکان معاملات ثانویه آن فراهم می‌باشد .

تبصره ۲: روش عرضه اولیه به درخواست عرضه‌کننده و تایید بورس تعیین می‌شود .

تبصره ۳: پذیرهنویسی اوراق تأمین مالی به قیمت ثابت تابع ضوابط فصل نوزدهم این دستورالعمل است .

مفاد ۶۹ الی ۷۹: حذف شدند.

ماده ۸۰: معاملات ثانویه اوراق تأمین مالی که خارج از بورس پذیرهنویسی شده‌اند، بلافاصله پس از خاتمه عرضه اولیه در بورس و معاملات ثانویه اوراق تأمین مالی که پذیرهنویسی آنها در بورس انجام شده است، حداکثر سه روز کاری پس از اخذ تأییدیه تکمیل فرآیند انتشار از مرجع ذیصلاح شروع می‌شود .

ماده ۸۱: بازارگردانی اوراق تأمین مالی، براساس دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۰۸ هیئت مدیره سازمان با لحاظ نمودن موارد انجام می‌شود:

۱: امکان بازارگردانی اوراق تأمین مالی توسط نهادهای مالی، مشروط به اخذ مجوز بازارگردانی از سازمان وجود دارد. در صورتی که نهاد مالی مذکور، دسترسی مستقیم به سامانه معاملاتی از طریق ایستگاه معاملاتی مستقل را نداشته باشد، باید جهت انجام فعالیت بازارگردانی از خدمات یکی از کارگزاران بورس استفاده کند .

۲: مجوز فعالیت بازارگردانی برای اوراق تأمین مالی که مجوز عرضه عمومی آن توسط سازمان صادر می‌شود، می‌تواند تا پایان عمر اوراق باشد .

۳: دسترسی بازارگردان به زیرساخت دسترسی برخط، به منزله تخصیص ایستگاه معاملاتی به بازارگردان جهت انجام فعالیت بازارگردانی محسوب می‌شود. در این صورت، بورس تکلیفی درخصوص ماده ۱۸ دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران نخواهد داشت .

۴: در صورت عدم وجود اوراق در کد بازارگردان و عدم امکان خرید اوراق در سقف دامنه نوسان روزانه قیمت، بازارگردان ملزم به رعایت بند ج ماده ۸ دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران نبوده، لیکن موظف است سفارش خرید را در سامانه معاملاتی حفظ نماید .

۵: تأییدیه موضوع ماده ۱۰ دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران برای بازارگردانی اوراق تأمین مالی، در پذیره نویسی قبل از اخذ مجوز انتشار و در عرضه اولیه، قبل از عرضه باید اخذ گردد .

۶: کارمزدهای معاملات بازارگردانی اوراق تأمین مالی، تابع ماده ۱۹ دستورالعمل نبوده و طی مصوبه جداگانه‌ای توسط هیئت مدیره سازمان تعیین می‌شود .

ماده ۸۲: در صورتی که در بیانیه ثبت و یا اعلامیه پذیره نویسی اوراق تأمین مالی، تعهدی مبنی بر خرید اوراق در حداقل قیمت تضمین شده توسط بازارگردان اعلام شده باشد، بازارگردان مکلف است اقدامات بازارگردانی را با رعایت شرایط اعلام شده انجام دهد. جهت ایفای تعهدات خرید موضوع این ماده، اولویت سفارش‌های خرید بازارگردان می‌تواند پایین‌تر از سایر خریداران باشد .

ماده ۸۳: پرداخت‌های مرتبط با اوراق تأمین مالی به دارندگان اوراق در پایان آخرین روز کاری قبل از مقاطع پرداخت مقرر بر اساس فهرست شرکت سپرده‌گذاری مرکزی خواهد بود .

ماده ۸۴: حذف شد.

ماده ۸۵: خریدار اوراق ملزم است علاوه بر قیمت خرید اوراق، حسب مورد سود یا درآمد انباشته اوراق مزبور (سود یا درآمد متعلقه از آخرین موعد پرداخت لغایت روز معامله که جزئیات آن در اطلاعیه عرضه اوراق قید شده است) را نیز پرداخت نماید .

تبصره: در صورت مهیا شدن شرایط فنی به تشخیص بورس، امکان مبادله اوراق بدون رعایت الزام موضوع این ماده وجود دارد .

ماده ۸۶: در صورت وجود اطلاعاتی که اثر بااهمیتی بر قیمت اوراق تأمین مالی و تصمیم سرمایه‌گذاران دارد، بورس یا سازمان حسب مورد می‌توانند نماد معاملاتی مربوطه را طبق مقررات متوقف و پس از انتشار اطلاعات نسبت به بازگشایی نماد اقدام نمایند. در صورت اعلام سازمان، دامنه نوسان روزانه قیمت در روز بازگشایی نماد، اعمال نخواهد شد .

تبصره: در مورد اوراق تأمین مالی قابل تبدیل به سهام، همزمان با توقف و بازگشایی نماد سهام پایه، نماد اوراق مربوطه متوقف و بازگشایی می‌گردد. در این صورت، اعمال دامنه نوسان روزانه نماد معاملاتی اوراق، مشابه سهم پایه خواهد بود .

ماده ۸۷: در صورتی که شخصی دارنده بیش از ۱۰ درصد از کل اوراق منتشره باشد، به صورت اختیاری می‌تواند اوراق خود را به صورت عمده و با شرایط و ضوابط معاملات عمده عرضه نماید .

ماده ۸۸: تسویه وجوه معاملات اوراق تأمین مالی در بورس یک روز کاری بعد از انجام معامله (T+۱) صورت می‌گیرد .

ماده ۸۹: مقررات مربوط به نحوه دریافت سفارش خرید و فروش اوراق و سایر مقررات مربوط از جمله احراز هویت مشتری، دریافت کد معاملاتی و غیره مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام در این دستورالعمل می‌باشد .

فصل چهارده - شرایط دریافت و اجرای سفارش ها توسط کارگزاران

ماده ۹۰: مسئولیت احراز هویت مشتری بر عهده کارگزار است. کارگزار باید جهت انجام معاملات اوراق بهادار در بورس، مطابق مقررات از جمله مقررات مبارزه با پولشویی و سایر مقررات مرتبط، نسبت به احراز هویت و شناسایی مشتریان به شرح زیر اقدام نماید:

الف: احراز هویت و شناسایی شخص حقیقی:

- ۱- اخذ اصل مدرک شناسایی مشتری شامل شناسنامه و کارت ملی و در مورد اشخاص خارجی، گذرنامه معتبر و نگهداری کپی مصدق تمامی صفحات مدارک مزبور؛
- ۲- اخذ اطلاعات در مورد آدرس محل سکونت و کار؛
- ۳- اخذ اطلاعات در مورد حساب بانکی مرتبط با معاملات اوراق بهادار مشتری؛
- ۴- اخذ اطلاعات در مورد حجم معاملات قبلی مشتری؛
- ۵- اخذ اطلاعات در مورد هدف از انجام معاملات اوراق بهادار.

ب: احراز هویت و شناسایی شخص حقوقی:

- ۱- اخذ اطلاعات در خصوص اساسنامه، شرکت نامه، آگهی روزنامه رسمی در خصوص تأسیس و آخرین تغییرات آن، آگهی آخرین تغییرات مدیران و صاحبان امضای مجاز، ترکیب سهامداران، مالکان یا شرکاء بالای ده درصد، مؤسسان، اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل، بازرسان، حسابرسان و نشانی اقامتگاه آنان؛
- ۲- اخذ اطلاعات مربوط به حساب بانکی مرتبط با معاملات اوراق بهادار؛
- ۳- اخذ اطلاعات در مورد حجم معاملات قبلی؛
- ۴- اخذ اصل مدرک شناسایی صاحبان امضای مجاز شامل شناسنامه و کارت ملی و نگهداری کپی مصدق تمامی صفحات مدارک مذکور.

تبصره ۱: کلیه مستندات اخذ شده موضوع این ماده باید توسط کارگزار برابر با اصل شوند .

تبصره ۲: کلیه اطلاعات موضوع این ماده براساس فرمت‌های ابلاغی بورس اخذ خواهد شد .

ماده ۹۱: کارگزاران مکلف به ثبت و نگهداری مدارک مربوط به سوابق شناسایی مشتریان و اطلاعات، مستندات و سوابق مربوط به معاملات می‌باشند .

تبصره ۱: اسناد مربوط باید به گونه‌ای ثبت و نگهداری شود که امکان ارایه آن حسب درخواست سازمان و بورس وجود داشته باشد .

تبصره ۲: کارگزاران مکلفند علاوه بر مفاد این ماده، الزامات مندرج در مقررات از جمله مقررات مبارزه با پولشویی در خصوص نگهداری و امحاء اسناد را رعایت نمایند .

ماده ۹۲: در صورتی که مشتری از ارایه اطلاعات و مدارک مورد نظر موضوع ماده ۸۱ امتناع کند یا کارگزار اطلاعاتی برخلاف اطلاعات ارایه شده توسط مشتری احراز نماید، باید از انجام معامله برای مشتری خودداری کند .

ماده ۹۳: کارگزاران باید نسبت به نظارت مستمر بر مشتریان خود و تعیین اهداف سرمایه‌گذاری آنها به منظور اطمینان از انطباق عملیات و معاملات آنها با اطلاعات جمع‌آوری شده اقدام نمایند .

ماده ۹۴: کارگزار موظف است برای دریافت درخواست مشتریان از فرم‌های کاغذی یا الکترونیک، طبق فرمت بورس استفاده کند .

تبصره: دریافت درخواست مشتریان به صورت الکترونیک اعم از تلفنی، فکس، اینترنت و سایر روش‌ها باید براساس دستورالعمل مصوب هیئت‌مدیره سازمان صورت گیرد .

ماده ۹۵: کارگزاران نمی‌توانند از دریافت درخواست‌های مشتریان که با رعایت مقررات ارایه می‌شود، خودداری نمایند .

ماده ۹۶: کارگزاران مکلفند از دفاتر ثبت سفارش مورد تأیید سازمان استفاده نمایند . سفارش‌های مشتریان به ترتیب زمان دریافت، در این دفاتر ثبت می‌شود. در این دفتر باید استانداردهای وضع شده توسط سازمان در خصوص ثبت و اجرای درخواست‌های مشتریان رعایت شود. کارگزارانی مجاز به استفاده از کد معاملات گروهی و ثبت سفارش‌های گروهی هستند که مقررات موضوع این ماده را رعایت نمایند .

ماده ۹۷: کارگزاران در دریافت سفارش‌ها از وکیل یا نماینده قانونی مشتریان باید مقررات دستورالعمل انجام معاملات وکالتی را رعایت نمایند .

ماده ۹۸: کارگزاران مجاز به تغییر کد معاملاتی سفارشات ثبت شده در سامانه معاملاتی نمی‌باشند .

ماده ۹۹: ورود سفارش با اعتبار زمانی پایان روز، پس از پایان آخرین جلسه رسمی معاملاتی روزانه مجاز نمی‌باشد .

ماده ۱۰۰: کارگزاران موظفند سفارش مشتریان را همواره با رعایت صرفه و صلاح ایشان اجرا نمایند .

ماده ۱۰۱: در صورتی که اجرای سفارشات مشتریان منجر به نقض مقررات، دستکاری بازار یا معاملات متکی به اطلاعات نهانی گردد کارگزار مکلف است از اجرای سفارش مشتریان خودداری نموده و مراتب را به سازمان و بورس گزارش دهد .

فصل پانزده - ضوابط انتقال سهام به کارکنان شرکت ها در عرضه اولیه

ماده ۱۰۲: انتقال سهام به کارکنان ناشر پذیرفته شده در عرضه‌های اولیه که مشمول معاملات ترجیحی نباشد بنا بر مفاد این فصل صورت می‌پذیرد .

ماده ۱۰۳: کارگزار مکلف است بر اساس نامه مدیر عامل ناشر پذیرفته شده موضوع انتقال، حداقل اطلاعات زیر را دریافت نماید:

۱: نام شرکت و تعداد سهام موضوع انتقال؛

۲: مصوبه هیأت مدیره ناشر پذیرفته شده؛

۳: لیست کامل اسامی و مشخصات کارکنان ناشر پذیرفته شده که قرار است به ایشان سهام تخصیص یابد به همراه تاییدیه بیمه مربوطه مبنی بر دارا بودن سابقه حداقل ۱ سال بیمه برای کارکنان ناشر پذیرفته شده.

۴: سفارش فروش سهامدار یا سهامداران عرضه‌کننده.

ماده ۱۰۴: کارگزار طی یک روز معاملاتی و حداکثر تا پایان روز کاری پنجمین جلسه رسمی معاملاتی پس از عرضه اولیه اقدام به تخصیص سهام به یک کد واسط می‌کند. انتقال سهام از کد واسط به کد مالکیت هر یک از کارکنان ظرف مهلتی که توسط مدیر عامل بورس تعیین می‌شود و حداکثر ۳۰ روز کاری پس از تخصیص به کد واسط می‌باشد، امکان‌پذیر است .

ماده ۱۰۵: در صورتی که به هر دلیل امکان انتقال سهام به کد معاملاتی برخی از کارکنان ناشر پذیرفته شده در مهلت مقرر وجود نداشته باشد، سهام به کد فروشنده بازگردانده می‌شود .

ماده ۱۰۶: قیمت تخصیص سهام به کد واسط معادل قیمت میانگین وزنی معاملات روزانه سهام ناشر پذیرفته شده طی روزی است که تخصیص سهام به کد واسط در آن روز انجام شده است .

ماده ۱۰۷: تعداد سهام قابل واگذاری به کارکنان، حداکثر معادل ۵٪ کل سهام ناشر پذیرفته شده خواهد بود. چنانچه افزایش سرمایه ناشر پذیرفته شده در جریان ثبت باشد، مجموع سرمایه ثبت شده و افزایش سرمایه در جریان ثبت، مبنای تعیین ۵٪ فوق قرار خواهد گرفت .

ماده ۱۰۸: تعداد سهام تعیین شده جهت واگذاری به اشخاص موضوع این دستورالعمل جزء سهمیه خرید کارگزار خریدار در عرضه اولیه نمی‌باشد .

فصل شانزده - ضوابط معامله ترجیحی

ماده ۱۰۹: معامله ترجیحی، انتقال سهام شرکت‌های دولتی به کارکنان همان شرکت یا سایر اشخاص حقوقی به منظور اجرای برنامه‌های خصوصی سازی است و با نرخ و شرایط تعیین شده در مصوبه مرجع ذیصلاح جهت تصمیم‌گیری در این خصوص انجام می‌شود.

ماده ۱۱۰: کارگزار جهت انجام معاملات ترجیحی باید درخواست انجام معامله ترجیحی را به همراه نامه سازمان خصوصی‌سازی که حاوی حداقل اطلاعات زیر است به بورس ارائه نماید:

۱: نام ناشر پذیرفته شده و تعداد سهام موضوع انتقال؛

۲: قیمت انتقال؛

۳: نام عرضه‌کننده و کد معاملاتی وی؛

۴: اسامی کارکنان یا اشخاص حقوقی.

تبصره: مسئولیت صحت و سقم اطلاعات ارائه شده یا میزان سهام قابل تخصیص به هر یک از اشخاص بر عهده بورس یا کارگزار نمی‌باشد.

ماده ۱۱۱: کارگزار اقدام به انتقال سهام به کد ترجیحی در خارج از جلسه رسمی معاملاتی و در بازار عادی سامانه معاملاتی می‌کند. انتقال سهام از کد ترجیحی به کد معاملاتی هر یک از کارکنان ظرف مدت حداکثر ۳۰ روز کاری پس از انتقال به کد ترجیحی، امکان‌پذیر است.

فصل هفده - ضوابط معاملات چرخی

ماده ۱۱۲: انجام معاملات چرخی به نحوی که تا پایان جلسه رسمی معاملاتی، وضعیت مالکیت طرفین معامله در خصوص تمام یا بخشی از اوراق بهادار موضوع معامله تغییر ننماید در بورس ممنوع است و بورس معامله مذکور را تأیید نخواهد کرد .

ماده ۱۱۳: در صورتی که این معاملات سهواً انجام شوند، کارگزار مکلف است مراتب را بلافاصله به مدیر عامل بورس اطلاع دهد؛ به هر ترتیب بورس این معاملات را تأیید نخواهد کرد .

ماده ۱۱۴: چنانچه کارگزار از اعلام مراتب به بورس خودداری نماید یا بورس انجام معامله را سهوی تشخیص ندهد، پرونده کارگزار متخلف برای رسیدگی به مراجع رسیدگی به تخلفات ارجاع می‌شود .

ماده ۱۱۵: در صورتی که بورس تشخیص دهد انجام یک معامله بصورت مستقیم یا غیرمستقیم طی یک دوره زمانی منجر به تغییر مالکیت نشود و این معامله با هدف شناسایی سود (زیان) انجام شده باشد موظف است از تأیید آن خودداری نماید .

فصل هجده - سایر مقررات

ماده ۱۱۶: محاسبه کارمزدهای معاملات بر مبنای معاملات، به ترتیبی که در سامانه معاملات ثبت شده است، صورت می‌گیرد .

ماده ۱۱۷: در خصوص معاملات برخط اوراق بهادار مفاد "دستورالعمل معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران" نیز، علاوه بر مفاد این دستورالعمل لازم الاجراست .

ماده ۱۱۸: نرخ‌های خدمات و کارمزدهای بورس از معاملات و نحوه وصول آن با رعایت سقف‌های مصوب هیأت مدیره سازمان، توسط هیأت مدیره بورس تصویب و اعمال می‌گردد .

ماده ۱۱۹: در صورت پذیرش سهام شرکت‌هایی که در خصوص مالکیت سهام آن، محدودیت مقرراتی یا اساسنامه‌ای وجود دارد، بورس موظف است محدودیت‌های مذکور را براساس مقررات و در چارچوب امکانات عملیاتی خود کنترل نماید .

ماده ۱۲۰: کلیه مواردی که مطابق این دستورالعمل باید توسط بورس اعلام شود و کلیه موارد اطلاع‌رسانی که مطابق این دستورالعمل الزامی می‌باشد از طریق سایت رسمی بورس انجام خواهد گرفت .

ماده ۱۲۱: فقط اوراقی در بورس قابل معامله هستند که نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی سپرده شده و گواهی نقل و انتقال برای آن صادر شده باشد .

ماده ۱۲۲: بورس مکلف است بر محاسبات شاخص‌های تعریف شده در سامانه معاملات، محاسبه قیمت‌های پایانی و تنظیمات سامانه معاملات بصورت مستمر نظارت نماید و در صورت لزوم موارد را از مدیریت سامانه معاملات پیگیری نماید .

ماده ۱۲۳: از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، مقررات مشروحه زیر و کلیه مقررات و ضوابط مغایر با این دستورالعمل لغو می‌شود:

- ۱: دستورالعمل اجرایی معاملات عمده نوع اول و دوم مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۲۵ هیأت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران؛
- ۲: دستورالعمل عرضه اولیه و دادوستد دست دوم اوراق مشارکت در بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴/۰۶/۱۲ هیأت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران؛
- ۳: دستورالعمل اجرایی دادوستد گواهینامه حق تقدم خرید سهام در دوره پذیرهنویسی در بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴/۰۶/۱۲ هیأت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران؛
- ۴: دستورالعمل اجرایی توقف نماد معاملاتی اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴/۰۷/۱۶ هیأت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران؛
- ۵: چارچوب انتقال عملیات و فعالیت‌های اجرایی سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران به بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام) مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۲۹ هیأت مدیره سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران؛
- ۶: مصوبه مربوط به نحوه انجام معاملات عمده سازمان خصوصی‌سازی در کلیه واگذاری‌های سهام توسط آن سازمان در معاملات عمده مصوب ۱۳۸۶/۰۵/۰۳ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار؛
- ۷: دستورالعمل رفع گره‌های معاملاتی مصوب ۱۳۸۶/۰۶/۱۴ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار؛
- ۸: مصوبه اخذ تضمین در معاملات عمده مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۰۹ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار .
- ۹: دستورالعمل انتقال سهام به کارکنان شرکت تازه پذیرفته‌شده در بورس مصوب ۱۳۸۳/۰۳/۱۱ شورای بورس .

فصل نوزده - پذیره نویسی اوراق بهادار به قیمت ثابت در بورس اوراق بهادار تهران

ماده ۱۲۴: پذیره نویسی اوراق بهادار در بورس براساس مجوز صادره از سازمان و مفاد بیانیه ثبت انجام خواهد شد. درخصوص اوراق بهاداری که مجوز انتشار آن توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر می گردد، شرایط تعیین شده در مجوز آن بانک ملاک خواهد بود .

تبصره : درخصوص سهام و حق تقدم سهام، پذیره نویسی صرفاً درخصوص سهام جدید شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، در آن بورس امکان پذیر است .

مفاد ۱۲۵ الی ۱۳۰ حذف شدند.

فصل بیست - ضوابط اختصاصی معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)

ماده ۱۳۱: پذیره‌نویسی اولیه واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس، مطابق مفاد دستورالعمل عرضه اولیه و پذیره نویسی اوراق بهادار انجام می‌شود. پذیره نویسی با فروش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق به میزان سقف واحدهای سرمایه‌گذاری یا پایان مهلت پذیره نویسی (هرکدام زودتر باشد) پایان می‌یابد.

ماده ۱۳۲: معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله، در بازار عادی صندوق‌های سرمایه‌گذاری و بر اساس رویه‌های معمول معاملات سهام و حق تقدم سهام انجام می‌شود، به استثنای این که دامنه نوسان روزانه قیمت در معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق اعمال نمی‌شود.

ماده ۱۳۳: حذف شد.

ماده ۱۳۴: شرایط توقف و بازگشایی نماد معاملاتی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله به شرح زیر است:

۱: در صورت ثبت تغییر هر یک از ارکان، مفاد اساسنامه و یا امیدنامه صندوق نماد معاملاتی با اعلام سازمان می‌تواند حداکثر به مدت دو روز کاری متوقف و سپس با اعلام سازمان بازگشایی شود.

۲: طبق شرایط مندرج در مواد ۱۷ مکرر ۲ و ۱۸ این دستورالعمل نماد معاملاتی صندوق متوقف و بازگشایی می‌شود.

تبصره: اطلاع‌رسانی بورس در مورد توقف نماد معاملاتی صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله مطابق ماده ۱۹ این دستورالعمل انجام می‌شود.

ماده ۱۳۵: معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز یا مدیریتی صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله، در بازار معاملات عمده صندوق‌های سرمایه‌گذاری و مطابق مقررات مربوط به معاملات عمده سهام و حق تقدم انجام می‌شود.

تبصره: در صورت موافقت بورس، ثبت معامله واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز یا مدیریتی صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله با ارایه فرم موافقت فی‌مابین انتقال‌دهنده و انتقال‌گیرنده که به تأیید سازمان رسیده است در بازار معاملات عمده امکان‌پذیر است .

ماده ۱۳۶: ثبت، صدور و ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله، در سامانه معاملاتی در نمادی مجزا از معاملات بازار عادی توسط کارگزار صندوق انجام می‌شود .

ماده ۱۳۷: در زمان تصفیه صندوق، معاملات در نمادی غیر از نماد معاملات بازار عادی و مطابق با ترتیبات مقرر در اساسنامه صندوق انجام خواهد شد .